

Tam, kam vítr fouká

5. prosinec 1942
Pardubice

Pravá, levá, pravá a levá... Krok sun krok. Drobné tělíčko se ploužilo podél silnice, která byla jemně pokrytá sněhovým povlakem. Obloha byla tak tmavá, že Kája sotva viděl, kam šlape. Jeho cestu mu neusnadnily ani všetečné vločky. Několik z nich se usadilo na jeho žlutou hvězdu zdobící huňatý kabátek, který ho příjemně zahříval. Jakmile ucítil chladné pohazení, po buclatých tvářičkách se mu rozlil ruměnec. Bezděčně přivřel oči a přes husté řasy vzhlédl vzhůru na zatažené nebe. Drobné mrholení se během zlomku vteřiny proměnilo v husté sněžení a on s úžasem sledoval, jak se jedna vločka nabaluje na tu druhou a v pevném objetí putují až na chodník, kde mlčky tají. Vytáhl promrzlé ruce z kapes a dlaně s naprostou důvěrou a oddaností nastavil maličkým krystalkám, skoro jako by jim chtěl poskytnout bezpečné místo, na které by mohly přistát.

Tu se však o jeho vstřícně otevřenou ruku otřel cár papíru. Zachytil se přímo do mezer mezi jeho loupežnické prsty, skoro jako kdyby se vši vděčností ulehl ke krátkému spánku odmítaje putovat dál. „Co to...“ zmateně procedil skrz pootevřená ústa. Ani na okamžik neotálel a svůj nečekaný úlovek si začal prohlížet. Otáčel ho ze všech stran, snažil se ho přibližovat k obličejí a následně si ho se vši zvědavostí oddaloval. Mžoural a v tu ránu opět oči kulil, přičemž doufal, že se mu podaří rozpoznat, co zrovna drží v ruce. Byl to dopis? Možná. Nedokázal to s přesností určit. Připadal mu zprvu legrační, jelikož vypadal jako pohled, ale pokud to vsukutku pohled byl, tak velmi chudý. Neměl na sobě obrázek, ovšem skrýval něco, co mu připomínalo adresu. Ať se snažil sebevíc, nepřečetl jediné slovo. Vítr mu s jeho pokladem vlál tak silně, že měl strach, aby jej neroztrhl. Proto ho rychle přehnul napůl a vložil ho do náprsní kapsy. Neotálel a utíkal domů.

Vchodové dveře jejich domu se vším nadšením rozrazil a bezmyšlenkovitě utíkal do kuchyně. Ve chvíli, kdy se jeho chodidla dotkla ledových kachliček, všiml si, že něco není v pořádku. Ale co? Zpozoroval, jak se jeho tatínek tiše naklání nad horkou polévkou a neodtrhl zrak od talíře, přestože před ním Kája stál a smál se od ucha k uchu. „Dobrý večer...“ pošeptal. Nedostalo se mu odpovědi. Vždyť on mu nevěnoval ani letmý pohled! Bylo to zvláštní. Toho večera byl otec tak tichý, že ho ani nepoznával. Zkrátka mu to nebylo vlastní. Zato maminka byla nevidaně upovídáná. Přebíhala z jednoho tématu na druhé bez většího smyslu a každému kladla příliš mnoho otázek. Když však mluvila, neubránila se občasným pauzám, protože se jí hlas během vytrvalých monologů nespočetněkrát zlomil. Kdykoli na ni Kája pohlédl, neviděl nic jiného než nucený úsměv a smutné tesklivé oči. Tak tesklivé, že měl obavy, aby z nich nevypadla slzička. Ach, jak on byl zmatený!

Když uklidil příbory a sfoukl svíčku na jídelním stole, bez jediného slova se s těžkým srdcem odebral ke skřípějícímu schodišti vedoucímu do jeho pokoje. Sotva se však dostal ze zorného pole svých rodičů a své dlaně zapřel o dřevěné madlo, uslyšel maminčin tlumený vzlykot, který se snažila polykat.

8. prosinec 1942
Pardubice

Dva k prasknutí naplněné kufry ležící u otevřených dveří v Kájovi vzbuzovaly nevysvětlitelný žal. Takový žal, který bodá, hryže a neúprosně se prodírá celým tělem a nepoleví, dokud se člověku neudělá fyzicky zle. Měl na krajíčku, když mu maminka rovnala pomačkaný límeček od košile stejně tak, jak to dělávala, když spěchal ven

za kamarády. Vždy ho mrzela každá jedna vteřina strávená zbytečným upravováním, ba ho možná i rozčilovala, ale dnes ne. Tohle ráno je jiné.

Na cestě k nádraží se mu honil hlavou nespočet myšlenek. Nevěděl, co se děje nebo proč se děje to, co se děje. Pouze ho svazovala nervozita, která prorůstala jeho žaludkem. Ze zamyšlení ho vytrhlo pevné zmáčknutí dlaně, když ho jeho maminka uchopila. Náhle se stala živým štítem pro jeho dušičku. Vypadala tak silně. Když na ni pohlédl, těžko se odtrhával od jejího statečného obličeje. Cítil z ní skutečnou majestátnost. V jejích unavených pŕlměsíčkových očích se zrcadlilo něco tak hrdého, že to nedokázal ani pojmenovat. Bylo mu nade vše jasné, že v sobě oba ukrývají stejné bojácné pocity a tušil, že ani jeden z nich neví, co bude následovat, ale v tuto chvíli byl té nádherné ženě natolik odevzdaný, že by šel kamkoli, kam by šla ona.

Jakmile dorazili ke kolejím, které znal pouze okrajově, jelikož jezdil vlakem pouze jednou za rok, když ho maminka posílala za babičkou, obklopilo ho ohlušující houkání. A kdyby jen to... Skřípějící koleje a neuvadající chaos na peronu byly téměř nesnesitelné. Kája nevěděl, kam směřovat svůj pohled nebo komu se vyhnout dřív, aby ho davy neušlapaly. Při chvátavé chůzi nestíhal dělat nic jiného než si rameny částečně zakrývat uši, aby dočista nezešílel. Když však zastavili, vše okolo něho rázem zamrzlo. Tolik lidí... Tolik jich snad ještě na jednom místě nikdy neviděl. Z každého jednoho z nich však vycítil stesk, smutek a nejistotu. Zasáhlo ho to. Najednou vnímal určitou formu spojení. Jako kdyby byli jeden celek, přestože si byli všichni tak cizí.

Sotva vstoupili na stupínek vlaku, okamžitě byli dalšími cestujícími natlačeni k levému rohu, který byl od vchodu nejdál. Cítil se zranitelný, přestože ho maminka držela pevně za ramena a přitahovala si ho k sobě. Když se s ohlušujícím prásknutím zavřely těžké železné dveře, nemohl se hýbat a vzduch byl během chvilky dráždivý, těžký a nedýchatelný. Nastavoval ústa a nos vzhůru, zatímco lapal po dechu. Oči se mu najednou začaly zavírat. Víčka byla nesnesitelně těžká. Zaklínil se do máminy sukne a svěsil se na ni celou svou vahou. Usnul.

9. prosinec 1942
Auschwitz

Probudil ho štěkot psů a maminčiny jemné prsty pročešávající jeho vlasy. Jsme na místě? Byl zvědavý, kam dorazili, ale ještě více se těšil na to, až se z plných plic nadechne. Když vystoupil, ocítl se v dlouhém zástupu lidí. Nedohlédl přes ostatní na konec. Neměl tušení, na koho nebo na co čeká. Jakmile se však rozhlédl okolo sebe, neviděl nic hezkého. V srdci mu rostl pocit sevření a úzkosti, kterou ještě doposud nikdy nepocítil. Určitě ne tak intenzivně.

Ve chvíli, kdy dav řídil, zahlédl na konci fronty muže s hustým obočím a havraními vlasy. Jejich oči se na okamžik střetly a mladého hochu zasáhla tupá bolest v bříše. Když k němu přistoupili, muž si nejdříve prohlédl Kájovu matku. Sledoval její zvrásněné tenké paže a následně jí otáčel s hlavou. Prst pána se před jejím obličejem mihl doleva, zatímco Kája odcházela opačným směrem. Sotva si uvědomil, že je poprvé ve svém životě odtržen od své maminky a je nedobrovolně vláčen neznámo kam, z očí se mu vyvalil proud slz. „Neodcházej!“ chtělo se mu křičet, ale z úst nic nevycházelo. Byl paralyzován.

12. prosinec 1942
Auschwitz

Kde je máma? Kde proboha je? Těkavýma očima přebíhal z jedné osoby na druhou doufaje, že spatří svou krásnou maminku. Hledal, pozoroval, lovil... Probíhal mezi lidmi, dral se mezi ně a volal. Ječel, dokud ho hrdlo nezačalo škrábat. Touha nemrkat, jen aby náhodou

nepřehlídli svůj cíl, se s narůstajícím pálením zmenšovala. Mírný vánek ho hladil po hlavě, skoro jako kdyby ho chtěl přesvědčit o tom, že nic není ztracené. Tu si však vzpomněl na onen dopis, nebo spíše pohlednici? Ať to bylo, co to bylo, nyní už ho snaha o rozpoznání původu papíru ani trošku netrápila. Nezajímalo ho samotný list, ovšem způsob, kterým se k němu dostal. To je ono! Vytrhl prázdnou stránku a začal psát.

„Kde jsi? Kam jsi zmizela? Kde to jsem a co se tu děje? Proč se tohle děje? Vidí to někdo? Kdo se na to dívá a nepomůže nám? Jak je vůbec možné, že se toto děje? Vědí o tom moji kamarádi, jejich tatínkové, maminky? Chci jít pryč. Prosím.“

Stoupl si na špičky a dopis přidržel tak, aby pod onen list dokázal vítr podklouznout a následně ho vznést nad plot. Kontroloval svůj lístek tančící po obloze, dokud ho naprosto neztratil. Představoval si, že tam někde, kam už nedohlédl, stojí ona a čte jeho psaní. Pevně věřil, že se mu dostane odpovědi.

26. prosinec 1942
Auschwitz

Levá, pravá, levá a levá a levá. Krok sun... Pravá. Drobné tělíčko se ploužilo podél stěn, které mu byly oporou. Slabé nohy sotva zvedl nad úroveň země. Byl tak slabý a unavený, tudíž ho veškerá jeho vlastní váha táhla neúprosně dolů. Kéž by už ležel v posteli! Jak on se těšil na ta tvrdá prkna. Tak po nich toužil. A přece jen se jim blíží! Zdálo se, že je jeho místo určení k dosažení, ovšem jeho naděje okamžitě zmizela, když ucítil dvě mohutné ruce na svém rameni. Jejich síla ho svalila na zem. Spadl tak nešikovně, že se uhodil do hlavy a chvíli mu trvalo, než se jeho zrak zaostřil na tvář onoho muže. Věděl, že je zle. Sice se mohlo na první pohled zdát, že hledí na člověka, ale tato bytost byla od lidské osoby více než vzdálená. Nepodobala se mu. Její oči byly prázdné. Vytratila se z nich jiskra.

„Aufstehen!“ zaburácela příšera. Kája se polekal a snažil se pažemi zapřít o bahnitou cestu, na které se nyní cítil ohrožený. Neměl však sílu. Muž na něho ještě několikrát zahulákal, ale to už Kája nevnímal. Opět padl k zemi. Když znovu bojoval s víčky a usilovně se jim snažil domluvit, aby se otevřely, všiml si přibližujícího se vojáka. Kájovo křehké schoulené torzo se třásl z usilovného pláče. Bradu měl natlačenou na svém hrudníku a snažil se hlavu skrýt před celým světem, přičemž se pokoušel vstát. Sotva se posadil, ucítil ostrou bolest v břiše. Voják se napřáhl a vši silou ho kopl. A znovu, znovu, znovu. Tma.

16. únor 2022
Charkov

„To je hloupost!“ ozvalo se z jedné strany třídy. „Táta mi říkal, že je to jen pouhý výmysl. Navíc kdo by s přesností mohl určit takové obrovské číslo obětí? Nechce se mi tomu věřit.“ Hladové oči všech studentů se zavěsily za ústa mladého učitele stojícího před tabulí. „Nemyslím si, že by byl někdy někdo schopný takové zvěrstvo dovolit. Kdyby se něco podobného holokaustu skutečně stalo, tak by to muselo ostatním připadat zvláštní,“ dodal dívčí hlas po chvíli ticha. „Já navíc slyšel, že nic jako konečné řešení nebylo!“ zakřičel střízlík. „Já zase slyšel, že sice nějaké konečné řešení možná bylo, ale nebylo to žádné vyhlazování... naopak přesídlení.“ oponoval další. „A takhle to dopadá. Doplácíme na svou nechuť naslouchat, pozorovat a pátrat po pravdě.“ odvětil muž.

V Aničce se v tu chvíli rozsvítilo malinké světélko. Byl to přesně ten moment, který se jí vryl hluboko do paměti. Nedokázala na něj nemyslet. Jak to tedy skutečně je?

24. únor 2022
Charkov

Tři hlasité rány a křik. Annou projel mrazivý proud. Odtrhla zrak od televizoru a hledala zdroj toho děsivého zvuku. Další rána a pak ticho. Vycházelo to z venku. Přiběhla k oknu, ale neodvážila se ho otevřít, přestože jediné, co viděla, byl její odraz díky rozsvícené lampě v pokoji konkurující černé noci, která pohltila její sídliště. Do jejího pokoje vtrhl tatínek. Jeho oči byly vytřeštěné a zorničky téměř neviditelné. Jeho hrudník nekontrolovatelně pulzoval. Neotálel a sahal po vypínači, do kterého uhodil vší silou. „Musíme okamžitě jít!“ starostlivě křikl a utíkal pro její starší sestru.

Aniččiny nohy najednou ztěžkly. Zakořenily do jejího koberce a odmítaly spolupracovat. Co se to děje? Jak je možné, že se tohle děje? Okamžitě si vzpomněla na svého pana učitele. Opakuje se snad to, co už tu nejednou bylo? Je to snad noční můra? Snažila se protočit očima pod svými víčky doufajíc, že se probudí. Nikoli. Zhluboka se nadechla a vyrazila z pokoje. Na cestě ke schodišti se střetla se svojí sestrou, kterou popadla na loket a táhla ji do garáže k jejich autu.

Když vyjžděli z města, povšimla si, že se na čelním skle zachytil pomačkaný papírek. Neudržel se tam příliš dlouho. Sotva její tatínek zatočil volantem, lístek se odlepil a plachtil pryč. Anna se za ním ohlédla, ale vytratil se. Její pohled se naposledy upnul na již vzdálený panelový dům. Z oken se nakláněli lidé hledící do nebes vstříc neznámu.

Kam jedou? Vráť se ještě?

TAM, KAM VÍTR FOUKÁ

Zuzana Krejčí, 18 let

II. kategorie